

Elli Rahkonen

Statement

Kantaa ottavien t-paitaprinttien suunnitteluprosessi

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Muotoilun tutkinto-ohjelma

Tekstiilisuunnittelu

Opinnäytetyö

Syksy 2022

Tiivistelmä

Tekijä:	Elli Rahkonen
Otsikko:	Statement – Kantaa ottavien t-paitaprinttien suunnittelu- prosessi
Sivumäärä:	36 sivua + 1 liite
Aika:	23.11.2022
Tutkinto:	Muotoilija AMK
Tutkinto-ohjelma:	Muotoilun tutkinto-ohjelma
Suuntautumisvaihtoehto:	Tekstiilisuunnittelu
Ohjaaja(t):	Konseptisuunnittelija Päivi Rantala TaM, Lehtori Tiina Karhu TaM

Tässä opinnäytetyössä käsitellään kantaa ottavien t-paitaprinttien suunnittelua sekä suunnitteluprosessin lähtökohtia. Tavoitteena on luoda printtejä, joiden sanoma välittyy selkeästi ja jotka ottavat kantaa tärkeisiin aiheisiin. Työssä näytetään suunnitteluprosessin eri vaiheet.

Työssä tutkitaan myös itse t-paitaa viestintä- ja vaikuttamisvälineenä. Lisäksi tutkitaan yrityksen näkökulmaa statement-printteihin ja niiden käyttöön. Pure Wastea haastateltiin ja sieltä annettiin palautetta valmiisiin printteihin. Työn keskiössä on printtien ja niiden taustalla vaikuttavien sanomien käsittely. Työssä syvennyttään valituihin aiheisiin kuosien takana sekä t-paidan historiaan erilaisia lähteitä käyttäen. Suunnitteluprosessi esitellään luonnosten ja oman pohdinnan kautta. Valmiit printit on havainnollistettu esityskuvia hyödyntäen.

Opinnäytetyöhön päätyneisiin valmiisiin printteihin valikoituivat aiheiksi tehotuotannossa kärsivien eläinten oikeudet, sekä sukupuolen moninaisuus ja sen itsemäärittelyoikeus. Printit toteutettiin digitaalisesti ja ne ovat saaneet inspiraatiota vintage-paidoista.

Opinnäytetyön tutkimuksen päätelmänä on, että t-paita on tehokas väline viestintään. Työn tuotoksena syntyneitä t-paita-printtejä voisi hyödyntää vaatekäytössä tietoisuuden levittämiseen ja itseilmaisuun.

Avainsanat: t-paita, kuosisuunnittelu, statement, vaikuttaminen, painatus

Abstract

Author(s):	Elli Rahkonen
Title:	Statement – the design process behind statement t-shirt prints
Number of Pages:	36 pages + 1 appendices
Date:	23 November 2022
Degree:	Bachelor of Culture and Arts
Degree Programme:	Design
Specialisation option:	Textile Design
Instructor(s):	Päivi Rantala, Concept Designer Tiina Karhu, Lecturer

This thesis shows the process of designing statement t-shirt prints, and the basis of the designing process. The goal was to produce prints with clear statements, that take a stand on important topics. This work shows different steps of the design process.

This thesis also studies how a t-shirt is used for communication and influencing. The work also explores how a company views statement prints and their use. Pure Waste was interviewed, and they gave feedback on the complete prints. In the centre of this thesis are the prints and the messages behind them. The work delves into the chosen topics behind the prints - and talks about the history of t-shirts by using different sources. The design process is shown using sketches and the writer's own deliberation. Complete prints are presented as mockups.

The final prints ended up being about the horrible living conditions of animals in factory farming, diversity of the gender spectrum and the importance of self-identification.

The conclusion of the thesis was that T-shirt is a useful tool for communication. The prints that were products of this thesis, could be used in clothing as a means of self-expression and raising awareness.

Keywords: t-shirt, print design, statement, impact, print

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Viitekehys	2
2.1	Työn lähtökohdat	2
2.2	Aiheen rajausta ja tavoitteet	3
2.3	Keskeiset käsitteet	4
3	Benchmarking	5
3.1	Pure Waste	5
3.2	Unisex-suunnittelu	9
3.3	Ekologisuus	10
4	Kuosimalliston suunnitteluprosessi	11
4.1	T-paita	11
4.2	Viestintä ja sanoma	12
4.3	Kohderyhmä	14
4.4	Suunnitteluprosessin aloittaminen	15
4.5	Kuosien ideointi ja luonnostelu	17
4.6	Kuosien työstäminen	22
5	Valmiit printit	24
5.1	Esityskuvat	24
5.2	Printtien esittely yritykselle	30
6	Yhteenveto ja oma arviointi	31
	Lähteet	33

1 Johdanto

Mitä yhteistä on suosikki bändipaidalla, vitsinä teetetyllä polttaripaidalla ja vaikka matkalta ostetulla turistipaidalla? Jokainen niistä viestii jotain: kuka olen, missä olen käynyt ja mitä ovat kiinnostuksenkohteeni? Lähes mistä tahansa aiheesta voi hankkia sitä koskevan t-paidan. Jos sellaista ei löydy, voi sen käydä itse painattamassa. T-paidat ovat nykypäivänäkin viestintäkanava, jota on vaikea ohittaa. Jokaisella tapahtumalla ja ilmiöllä on omat paitansa.

Kiinnostuin t-paitojen viestimisestä hiukan sattumalta. Olin Tampereella Queenin ja Adam Lambertin konsertissa, ja he esiintyivät kahtena eri päivänä. Ensimmäisen konsertin jälkeen huomasin, kuinka monella oli päällään sieltä ostettu bändipaita. Innostuin itsekin paidasta ja ostin sellaisen suuresta tungoksesta huolimatta. Kun puin paidan päälleni, oli minulla olo kuin olisin osa jotain suurempaa yhteisöä. Pystyn nyt joka kerta paidan pukiessani sanomaan sillä ”minä olin täällä”. Sekin on kannanotto.

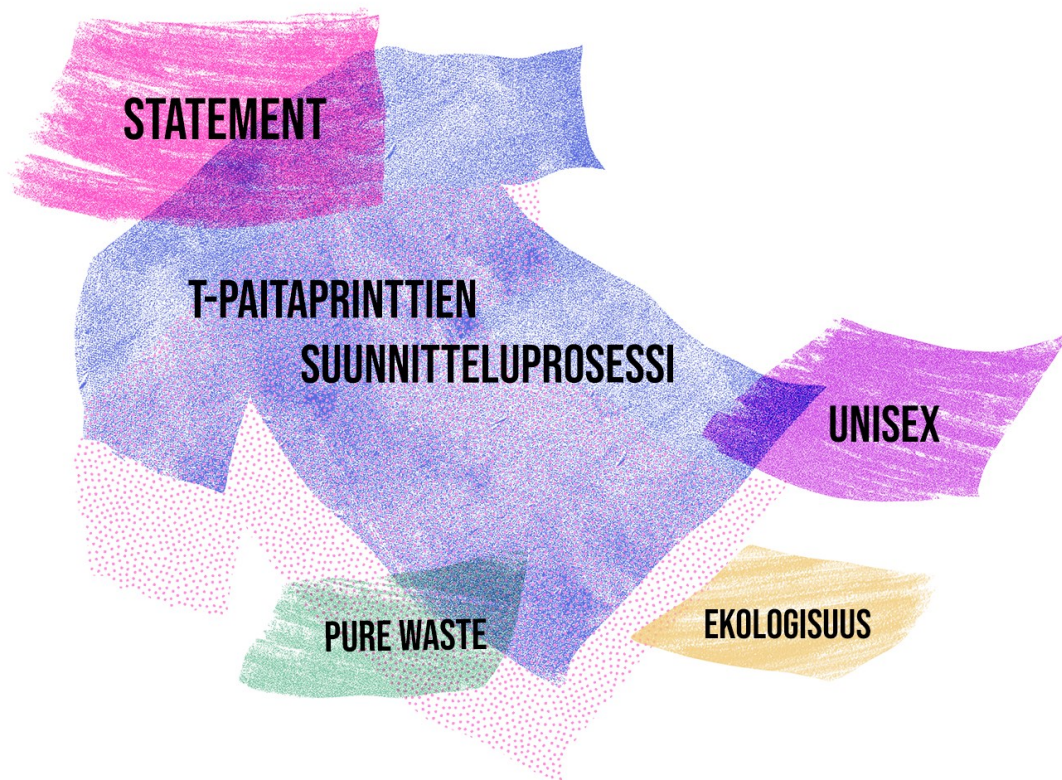
Opinnäytetyö käsittelee kantaa ottavien t-paitaprinttien suunnittelua. Suunnitteluprosessin keskiössä on myös unisex-ajattelu sekä ekologisuus. Työ käsittelee muotoiluprosessia ja sen lähtökohtia ja sisältää myös pohdintaa suunnitteluratkaisujen takana. Opinnäytetyön tavoitteena on luoda printtejä, jotka käsittelevät itselleni tärkeitä arvoja. Tuloksena on vaatekäyttöön sopivia printtejä, joista välittyy tarkoittamani viesti.

Tärkeä osa työtä on myös pohtia näkökulmia ja ajatuksia printtien takana. Olin alun perin pohtinut opinnäytetyöni käsittelevän unisex-suunnittelua, mutta kun kävin Pure Wastella haastattelemassa heitä, sain uusia näkökulmia opinnäytetyöhöni ja päätin rajata aiheeksi kantaaottavuuden. Työssä sivutaan kuitenkin unisex-termiä ja sen haasteita, mutta myös sen mahdollisuuksia.

2 Viitekehys

2.1 Työn lähtökohdat

Tämän opinnäytetyön keskiössä on kuosimalliston suunnittelu. Malliston suunnittelussa haluan nostaa esille omia arvojani ja muodostaa niistä kantaa ottavia printtejä t-paitoihin. Prosessin kuvaus sekä arvot ja valinnat niiden takana ovat tärkeä osa työtä.

Kuva 1 Viitekehys (Elli Rahkonen 2022)

2.2 Aiheen rajausta ja tavoitteet

Opinnäytetyön aiheena on t-paitakuosien suunnitteluprosessin lähtökohdat ja sen kuvaaminen. T-paitapainatusten historia kiinnostaa minua. Tutkimalla sitä huomasin, miten suuressa roolissa viestit, vaikuttaminen ja oman identiteetin esilletuominen ovat t-paidoissa. Haluan luoda omat kantaa ottavat printit, jotka tuovat esille omia arvojani ja ideologioitani. T-paita on myös niin arkinen jokapäiväinen asuste, että sen monipuolisuus vaatteena on kiinnostava.

T-paita on aiheena hyvinkin laaja, ja pelkkä painatuksen suunnittelu on jo suuri aihealue. Aiheen rajausta piti siis tehdä hyvin tiiviiksi käsittelemään vain kantaaottavuutta. T-paitojen hyödyntäminen vaikuttamisessa on iso osa sen historiaa, ja minulla riittääkin lähdemateriaalia hyvinkin paljon. Koen aiheen olevan myös ajankohtainen. Ihmiset haluavat tuoda yhä enemmän omaa persoonaansa esille pukeutumisen avulla, ja t-paita on siihen toimiva tehokeino.

Tavoitteenani on tuottaa printtejä, jotka toimivat paidassa mutta herättäisivät myös ajatuksia. Aiheiksi valikoitui varsinkin minua puhuttelevia teemoja. Olenaisista printeille on myös niiden selkeys ja se, välittykö niiden sanoma katsojalle. Aihe myös tarkentui todella tarkasti, kun käytin printtien inspiraationa nimenomaan 1970–1980-luvun punkpaitoja. Tällä aikakaudella on vahva visuaalinen identiteetti, jonka tunnelman halusin tuoda myös omiin printteihini. Yhtenä tavoitteena onkin myös referoida visuaalisin keinoin kyseistä aikakautta niin, että ihmiset osaisivat yhdistää nämä elementit toisiinsa.

2.3 Keskeiset käsitteet

Statementillä tarkoitetaan selkeästi ilmaistua sanomaa tai viestiä. Statement-kuosi on siis visuaalisesti ilmaistu sanoma.

Benchmarking tarkoittaa vertailuanalyysiä, jota voidaan hyödyntää suunnitteluprosessissa.

Kuosisuunnittelu tarkoittaa kuosien ja printtien suunnittelua.

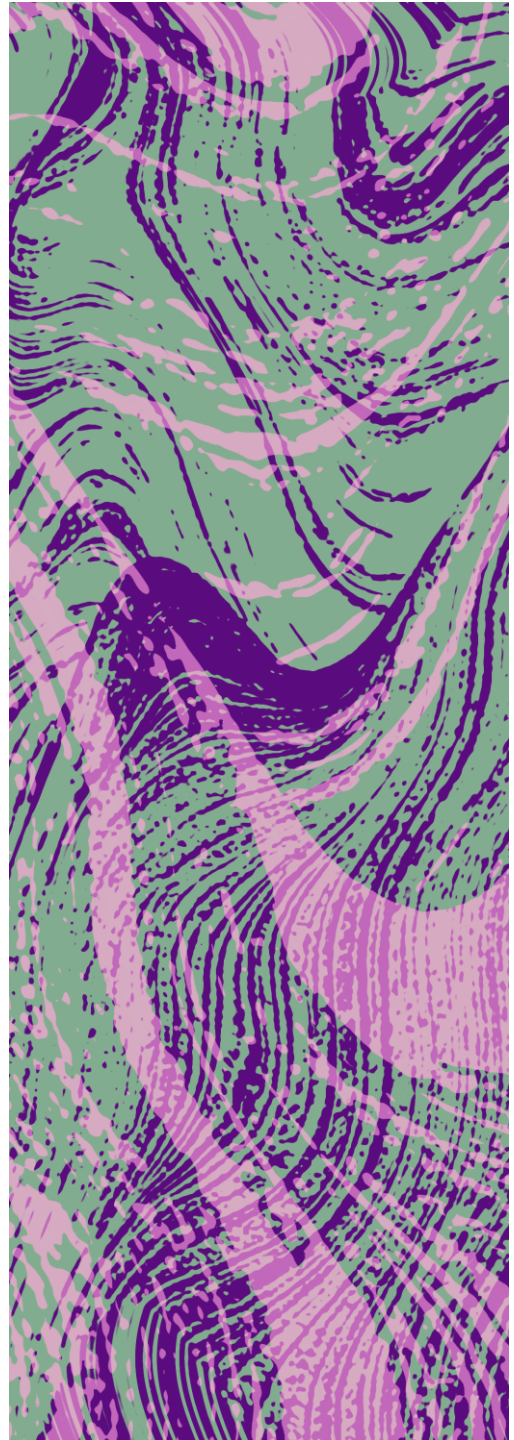
Printti on puhekielinen ilmaisu painatussanasta ja tarkoittaa kankaalle painettua kuviota.

Kuosi on yläkäsite kaikille kankaan kuvioinneille.

Unisex tarkoittaa tuotetta tai tyyliä, joka on sukupuolesta riippumaton ja sopii ihmisille sukupuoleen katsomatta.

Moodboard on kollaasimainen suunnittelun työkalu, jossa kootaan inspiroivat visuaaliset elementit yhdeksi kokonaisuudeksi.

Mockup on karkea prototyyppi tuotteen ulkoasusta.

Kuva 2 Kuvituskuva (Elli Rahkonen 2022)

3 Benchmarking

3.1 Pure Waste

Pure Waste on vuonna 2013 perustettu suomalainen yritys, joka tekee vaatteita 100-prosenttisestä kierrätysmateriaalista. Vaatteiden materiaalina hyödynnetään tekstiiliteollisuuden leikkuujätettä, eikä tuotteita värjätä. Pure Wasten tavoitteena on toimia mahdollisimman vastuullisesti ja ekologisesti, ja kaikki tuotantoprosessin vaiheet ovat avoimesti nähtävillä yrityksen verkkosivuilla. Pure Wasten tuotteet koostuvat 60-prosenttisesti kierrätetystä puuvillasta ja 40-prosenttisesti kierrätetystä polyesteristä. (Pure Waste 2022.)

Opinnäytetyö käsittelee t-paitaprinttimalliston suunnittelua, ja Pure Wastella on valikoimissaan myös kiinnostavia printtipaitoja. Oli siis luontevaa käydä vierailulla yrityksessä, joka jakaa samat arvot kuin minä itse, ja kuulla millaisia ajatuksia printtien takaa löytyy. Pure Wasten tuotevalikoima on hyvin sukupuolineutraali, joten halusin kysyä, mitä niiden ratkaisujen takaa löytyy.

Kävin haastattelemassa Pure Wasten tuotesuunnittelujohtajaa Krista Korkiakoskea sekä Pure Wasten hankintavastaavaa Meri Säärelää. Krista Korkiakoski vetää Pure Wasten ja sen alla toimivan asustebrändi Coston tuotesuunnittelua ja

Kuva 3 Kuva Pure Wasten toimistolta (Elli Rahkonen 2022)

on ollut töissä Pure Wastella yli kuuden vuoden ajan. Meri Säärelä puolestaan hoitaa yrityksen ostoa ja hankintaa sekä avustaa myös tuotesuunnittelussa.

Kysyin heiltä Pure Wasten asiakasprofiilista, ja he määrittelivät sen 25–40-vuotiaaksi aikuiseksi, jolle tärkeitä arvoja ovat luonto ja ympäristö. Tutkimuksen mukaan heistä suurin osa on naisia. Naisten osuus ostajista johtikin siihen, että Pure Wastelle on tulossa sen ensimmäinen naisten mallisto keväällä 2023. Koin sen kiinnostavana, sillä brändi oli tehnyt pääasiassa unisex-sukupuolineutraaleja vaatteita koko olemassaolonsa aikana.

Kuva 4 Kuva Pure Wasten toimistolta (Elli Rahkonen 2022)

Ennen tätä tulevaa mallistoa, Pure Waste ei ole erotellut printtejään tai vaatteitaan sukupuolen mukaan. Kun kysyin mistä muutos johtuu, vastasi Korkiakoski (19.10.2022): “Olemme hyvin vahvasti uskoneet unisex-tuotteisiin alusta alkaen ja pyrkineet luomaan mallistoja niin, että ne istuisivat mitoitukseltaan ja tyyllisestään sekä naisille että miehille. Painetta erillisille tuotekokonaisuuksille tulee kuitenkin eripuolilta. Myynnin näkökulmasta vaikuttaa siltä, että naisten ja miesten tuotteiden myyminen on kuluttaja-kaupassa helpompaa kuin unisex-tuotteiden. Esimerkiksi suurimmat jälleenmyyjämme jaottelevat tuotteet naisten ja miesten osastoille eivätkä halua sijoittaa samaa valikoimaa molemmille osastoille. Unisex maailma on kiehtova ja onneksi toimii meillä B2B puolella hyvin. Keväällä 2023 lanseerattavan naisten

malliston myötä nähdään, onko erilliset mallistot oikea ratkaisu meidän kohtaamiin haasteisiin.”

Säärelä (19.10.2022) lisäsi tähän, että myös verkkokaupan puolella unisex tuo omat haasteensa. Pure Wasten verkkokaupassa ei ole omia osastoja miehille ja naisille, ja ostajien hakiessa selaimella naisten tai miesten tuotteita, eivät he löydä Pure Wasten tuotteita sillä niitä ei ole jaoteltu sukupuolen mukaan. Säärelä sanoikin: “Tuotteen nimessä olisi hyvä lukea selkeästi “naisten t-paita”, jotta asiakas varmasti löytää sen. Se on harmillisen valitettavaa, mutta hakuoptimoinnin näkökulmasta me hävitään suuri osa ostajista, kun ei käytetä mainintaa “nainen” tai “mies”.

Kysyin myös Pure Wasten printtipuolesta, ja molemmat sanoivat suurimman osan painatuksista painottuvan B2B-puolelle. Pure Wasten tuotteiden kustointi onkin iso osa sen yritystoimintaa. Valikoimissa on kuitenkin muitakin printtejä, ja niistä suuri osa on collab-tyyliin toteutettuja yhteistöitä.

“Yhteistyö taiteilijoiden ja kuvittajien kanssa on meille tärkeää. Emme pelkää ostaa painatuksia, vaan haluamme myös nostaa esille artistit printtien takaa”, kertoo Korkiakoski (19.10.2022).

Pure Wastella printit jaotellaan kolmeen eri ryhmään. On artistiprintit, statement-printit ja logoprintit. Opinnäytetyöni printit osuvat statement-osastolle. Kysyin, mihin tarkoitukseen printtejä tuodaan valikoimiin, ja Säärelä (19.10.2022) vastasi, että statementeilla voidaan tuoda yrityksen arvomaailma esiin ja lisätä sen tunnistettavuutta. Printtien aihealueiksi mainittiin kierrätys, ympäristö, luonto ja kantaaottavuus. Kantaa ottavien printtien positiivisena puolena nähtiin arvojen esiin tuominen, kiinnostuksen lisääminen brändiin ja visuaalisen ilmeen monipuolistaminen. Korkiakoski (19.10.2022) totesikin printtien toimivan heillä pääasiassa lisämausteena, sillä Pure Wasten suosituimmat tuotteet ovat yhä niitä printittömiä. Koska printit ovat vielä aika pienessä roolissa, ovat ne olleet hyvin rohkeita. Yhtenä haasteena mainittiinkin, että voisivatko printit olla liiankin kantaaottavia.

Kuva 5 Omar Escalanten suunnittelema Päästöt-printti (Pure Waste 2022)

Korkiakoski (19.10.2022) sanoo: “Kaikki ei välttämättä halua, että paidan etukappaleella on iso printti, jossa tehdas saastuttaa ja valuttaa öljyä mereen.”

He pohtivatkin sitä, ovatko kantaa ottavat printit liian haastavia tavalliselle kuluttajalle. Kehuja rohkeudesta ja suorasanaisuudesta on kuitenkin kiirinyt heidän korviinsa, ja vaikka printit eivät ole olleet Säärelää lainaten “rahasampoja”, ovat he tehneet tietoisin valinnan ottaa myös rohkeampia printtejä Pure Wasten valikoimiin. Pure Waste on yrityksenä edelläkävijä Suomessa sen pitkälle viedyn kierrätysprosessin ansiosta, ja omasta mielestäni on hienoa, että sen arvomaailma yltää printteihin asti. Printit painetaan pääasiassa silkkipainona ekologisilla

väriaineilla, ja asiakkaiden reklamaatiotuotteet otetaan uudelleen käyttöön painamalla ne uudestaan.

3.2 Unisex-suunnittelu

Unisex-suunnittelu juontaa juurensa jo 1960-luvulle, jolloin pukeutumisella haettiin tuoda esille sukupuolten välistä tasa-arvoa. Käsitteenä unisex on kiinnostava, sillä vaikka sen perimmäinen tarkoitus on häivyttää sukupuolten rajoja, on se harvoin siinä onnistunut. Koko käsite syntyi, kun naiset alkoivat käyttämään miesten vaatteita. Toiseen suuntaan liikehdintää ei ole kauheasti ollut, ennen kuin vasta viime vuosina. Sukupuolineutraaleja mallistoja on tullut yhä enemmän markkinoille, mutta ne ovat usein aika muodottomia. Unisex-vaatteen suunnittelun haastavuus onkin usein istuvuudessa. (Eskola 2019.)

Unisex-käsitteen kasvaessa ja yhä useampien yritysten hyödyntäessä sitä markkinoinnissa myös kritiikkiä on ilmennyt. Sukupuolineutraalina markkinoidut vaatteet ovat usein perinteisen maskuliinisia, mutta vain kuvattu naisen päällä. Perinteisen feminiiniset värit ja mallit loistavat poissaolollaan. Unisex-mallistojen asiakkaat ovatkin pääasiassa naisia, sillä on sosiaalisesti hyväksyttävämpää pitää kauluspaitaa naisena kuin hametta miehenä. Lähtökohtaisesti vaatteita ei tarvitsisi jakaa sukupuolen tai sukupuolettomuuden mukaan, sillä vaatteilla itsessään ei ole sukupuolta ja kuka vain voi käyttää mitä vaatteita haluaa. (Vonlanthen 2021.)

Miksi tuotteita sitten halutaan markkinoida unisexinä? Uskon unisexin käsitteenä olevan

Kuva 6 His & Hers-asuja vuodelta 1973 (Click Americana)

jo hiukan vanhentunut. Sex sanana ei kuvaa enää monipuolisia sukupuoli-identiteettejä. Unisexin alkuperäinen tarkoitus sukupuolten välisenä häivyttäjänä toimi paremmin, jos otettaisiin huomioon ihmisten monimuotoisuus. Lähtökohdana ei olisi luoda neutraaleja muodottomia vaatteita ja markkinoida niitä kaikille sopivaksi, vaan huomioida erilaiset kehotyypit ja suunnitella vaatteet istumaan myös muille kuin laihoille miehille. Se olisi todellista inklusiivisuutta.

3.3 Ekologisuus

Olen sivunnut ekologisuutta jo aiemmissakin osioissa, mutta haluan vielä syventää, mitä se tarkoittaa printtien suunnittelussa. Printeistä voi tehdä ekologisempia, kun ottaa huomioon tekniikan, käytettävät musteet ja paidan materiaalin. Paras vaihtoehto paidalle ekologisesta näkökulmasta on kierrätetty puuvilla, mutta sen tuotanto on vielä hyvin marginaalista. Luomupuuvilla on ekologisempaa kuin tavallinen, mutta sen alkuperä ei aina ole yksiselitteistä. Vaikka tuotteen materiaalina olisi käytetty luomupuuvillaa, ei se takaa eettistä tuotantoa. Ekologisena markkinoitu vaate voikin olla esimerkiksi lapsityövoiman tuotos. Ekologisuuden kasvattaessa suositaan myös viherpesu on lisääntynyt. Jotkut pikamuotiyrietykset ovat jopa keksineet omia ekosertifikaattejaan, joiden valvonnasta vastaa yritys itse. (Onali 2021.)

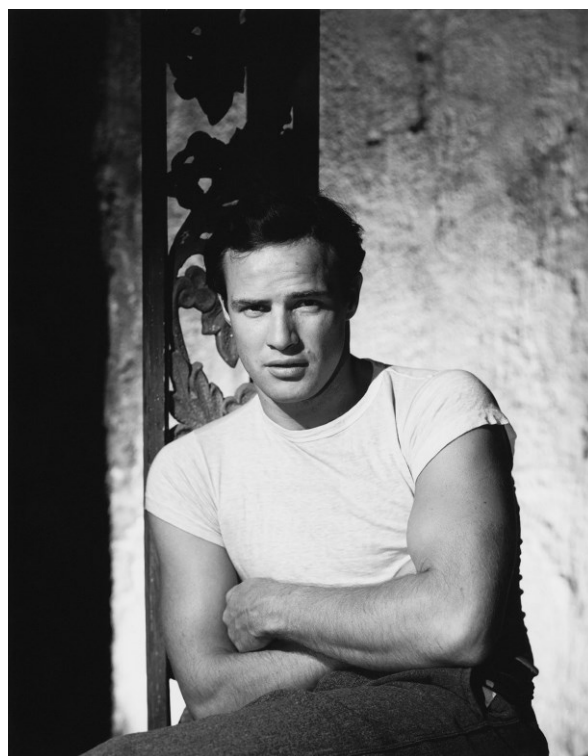
Varsinkin printatuissa t-paidoissa kuosiaiheet ovat merkityksellisiä. Nykyään mikrotrendit ja internetkulttuuri tuottavat nopealla syklillä vaatteita, jotka vaikuttavat vanhanaikaisilta jopa parin viikon kuluessa. Monesta viraalista ilmiöstä tai meemistä tehdään t-paitoja, ja niiden huumorin kuluessa ne heitetään pois. Ekologisempaa vaatteiden ja t-paitojen tuotantoa edustavat ennakkotilaukset. Koska tuotteella kestää pidempään tulla, harkitaan sen hankkimista usein tarkemmin. Paitoja myös painetaan vain se tilattu määrä, eikä ylijäämää synny. Shein-verkkokaupan nopean pikamuotisyklin vastapainoksi onkin onneksi syntynyt vastaliike, joka arvostaa käytettyä ja käsintehtyjä vaatteita. Kaikista ekologisista vaihtoehto vaatteeksi onkin se, mikä jo löytyy kaapistasi.

4 Kuosimalliston suunnitteluprosessi

4.1 T-paita

T-paita on varmaan kaikista yleisin ja laajimmalle levinnyt vaatekappale koko maailmassa. Sen alkuperäinen tarkoitus oli toimia alusvaatteena. USA:n armeija otti t-paidan käyttöön uniformun aluspaidaksi 1900-luvun vaihteessa. T-paitaa käytettiin lähinnä käytännön askareissa ja sotilaiden keskuudessa. Vuonna 1920 t-paita lisättiin yhdysvaltalaisiin sanakirjoihin. 1950-luvulla Marlon Brando esiintyi t-paidassa elokuvassa Viettelyksen vaunu (1951). Brando nosti t-paidan alusvaatteesta muodikkaaksi valinnaksi rentoon vapaa-ajan pukeutumiseen. Myös James Dean esiintyi t-paita päällään ja vahvasti t-paidan asemaa kapinallisuuden symbolina. Myös t-paitojen printtaaminen kasvatti suosiotaan, ja sitä hyödynnettiin varsinkin mainonnassa. Printtaaminen alkoi 1940-luvulla mainostamistarkoitukseen ja 1960-luvulla myös bändipaidat nostivat päätään. T-paidoista tuli suosittu viestinnän väline ja valtavirtaa. (Lv, Huiguang & Bourgault 2006, 10-40.)

Nykypäivänä t-paita on arkipukeutumisen kulmakivi, mutta se myös symboloi pikamuodin kestäättömiä ympäristövaikutuksia. Yhden puuvillaisen t-paidan tuottamiseen kuluu n. 2700 litraa vettä, ja usein nopealla syklillä tuotetut paidat ompelevat työntekijät, joille maksetaan ihan liian vähän palkkaa. Puuvilla on kuitenkin kestävä materiaali, ja siitä valmistettu vaate peittoaa tekokuituiset sisaruksensa mennessä tullen. (Nicholson 2019.) Suomalainen yritys Pure Waste on pyrkinyt ratkaisemaan t-paidan ekologisen dilemman ja valmistaa tuotteensa leikkuujätteestä vähentäen näin

Kuva 7 Marlon Brando Viettelyksen vaunu elokuvassa t-paita yllään (John Kobal Foundation)

vedenkulutusta 99 %. T-paita ei ole lähdössä mihinkään, joten siksi on tärkeää löytää kestävämpiä ratkaisuja, jotka kuormittavat ympäristöä mahdollisimman vähän. (Pure Waste 2022.)

4.2 Viestintä ja sanoma

T-paidan ja puuvillan ympäristövaikutukset on otettava huomioon, mutta haluan myös korostaa sen yhteiskunnallista ja kulttuurillista vaikutusta. T-paitoja on hyödynnetty vaikuttamisessa 1970-luvulta lähtien. Vivienne Westwood ja Malcolm McLaren näkivät potentiaalia t-paitaprinteissä, ja tuloksena syntyi monia punkhenkisiä hyvinkin provosoivia printtejä. Yksi niistä on paita, jossa on kuva puolialastomista cowboysta. He lainasivat paljon LGBT-kulttuurista, ja tämän kyseessä olevan paidan kuvakin oli varastettu alkuperäiseltä taiteilijalta tämän tietämättä. Kuva kuitenkin nousi ikoniseksi ja cowboy-paitaa on vieläkin myynnissä Westwoodin nettisivuilla hieman erilaiseksi muokattuna. LGBT-yhteisö olikin vahvasti osa punkliikettä. (Harriman 2020.)

Suuri inspiraationi tälle opinnäytetyölle ja muutenkin taiteilijana on Keith Haring, jonka taide ja aktivismi on lähellä sydäntäni. Haring toi taiteensa tavallisen kansan käsiin katutaiteellaan ja avaamalla Pop Shopin, jossa hän myi taiteellaan koristeltuja tuotteita -myös t-paitoja. Uskon tämän olevan suuri syy hänen kuuluisuuteensa ja suosionsa. Pop shop lopetti toimintansa 2005 mutta toimii yhä verkkokauppana. (Keith Haring Foundation.)

Kuva 8 Nykypäivän versio Cowboys-paidasta (Vivienne Westwoodin verkkokauppa)

“The public has a right to art. The public is being ignored by most contemporary artists. Art is for everybody”, Haring kirjoitti päiväkirjaansa 14. lokakuuta 1978, ensimmäisenä vuotenaan New York’s School of Visual Artsissa. (Keith Haring Foundation.)

Taide ei kuulu vain rikkaille ja kuuluisille. Varsinkin hänen AIDS-kriisiä käsittelevät t-paitansa ovat hyvä esimerkki kantaa ottavasta printistä.

Kuva 9 Aids/Act Up-t-paita by Keith Haring (DPLA)

T-paita on oleellinen osa alakulttuuria, sillä se yhdistää meitä ihmisinä. Niitä käyttävät lapset slummeissa ja upporikkaat julkkikset paparazzikuvissa. Keith Haringin paitoja myydään vieläkin, eivätkä ne ole vanhentuneet kuva-aiheiltaan.

Suunnittelijana haluan olla kuin Haring ja suunnitella tuotteita, jotka ovat saavutettavissa tavallisillekin ihmisille, ja siksi t-paita on minusta erinomainen alusta tähän tarkoitukseen. Kapitalismi ja jatkuva tuoton tavoittelu ei kuitenkaan istu omaan maailmankuvaani, ja siksi haluan korostaa ekologisuutta ja parempia valintoja tässä opinnäytetyössä.

4.3 Kohderyhmä

Printtien kohderyhmän keskiössä on ihminen, joka haluaa pukeutumisellaan viestiä omaa arvomaailmaansa. Kaikilla meillä on sääntöjä, joita haluamme noudattaa omassa pukeutumisessamme. Monille ihmisille oma ulkonäkö on tärkeä keino tutustua omaan identiteettiin ja käyttää luovuutta. Nykyään trendien kiertäessä lähes valonnopeudella on vaikea pysyä niiden perässä. Voisi jopa sanoa, että kaikki on muodissa ja samalla mikään ei ole muodissa. Olen huomannut miten monet vaikuttajatkin ovat lopettaneet trendien seuraamisen, ja keskittyvät kultivoimaan omaa persoonallisempaa tyyliä. Printtini ovat siis suunnattu henkilöille, joita kiinnostaa persoonallinen pukeutuminen.

Aihealueina eläinten oikeudet ja transihmisten oikeudet ovat minulle tärkeitä, ja halusinkin varsinkin sukupuoli-identiteettiä käsittelevissä kuoseissa ottaa huomioon ihmisten monimuotoisuuden. Unisex-termiin perehtyminen johdatteli minut tuomaan printtiin queer-näkökulmaa. Kuulun LGBT-yhteisöön, mutten ole trans. Pidän kuitenkin hyvin tärkeänä queer-yhteisön sisäistä solidaarisuutta. Sisarukseni on sukupuoliuton, ja kyselinkin hänen mielipiteitään suunnitteluprosessin aikana. Yhtenä kohderyhmänä voikin suoraan pitää ei-binäärisiä ihmisiä, sillä olen suunnitellut printit sisarustani ajatellen.

Koen printtien mahdollisen kohderyhmän heijastavan myös itseäni, sillä pidän omaperäisistä printeistä. Minua kiehtoo uniikkiuden kokemukset, ja omistan muutaman ennakkotilauksella tai rajoitettuna aikana myydyn paidan. Ne tuntuvat merkityksellisemmiltä, sillä ne eivät ole pikamuotia ja ne on tehty pienemmissä erissä tehden niistä "harvinaisia". Haluankin ajatella ihmisten arvostavan enemmän printtiä, jonka takana on paljon pohdintaa kuin nopeasti tehtäiltä massatuotetta.

4.4 Suunnitteluprosessin aloittaminen

Aloitin suunnitteluprosessin kokoamalla moodboardit, jotka auttavat minua hahmottamaan aiheitani ja visuaalista suuntaani. Eläinten oikeudet ovat minulle tärkeitä, ja se olikin selkeä aihealue ensimmäiselle kuosille. Pohdin mistä kulmasta lähestyisin aihetta, sillä moni asia eläinten oikeuksissa on vialla. Päädyin tehotuotantoon, sillä koen sen olevan yksi räikeimmistä eläinoikeusrikkomuksista. Varsinkin kanoilla on huonot olot tehotuotannossa. Järkytyin kun yritin hakea kuvia kanoista, mutta tuloksena oli vain reseptejä. Kanojen lihan ja munien tuotannossa on molemmissa räikeitä epäkohtia. Haluan kuosini kuvastavan laajemmin tehotuotannossa olevien eläinten oikeuksia ja valitsin symboliksi häkkikanan.

Oikeutta Eläimille -yhdistyksen sivuilla kerrotaan, miten häkkikanoilla on vain noin A4 arkin kokoinen elintila. Munien tuotannossa tiput jaotellaan ja kukkopojat tapetaan lähes heti kuoriutumisen jälkeen. Kanat eivät häkeissä pysty toteuttamaan lajityypillistä käyttäytymistä, mikä lisää häiriökäyttäytymistä. Ahtaat ja stressaavat olosuhteet, jossa kanat joutuvat elämään, johtaa mm. kannibalismiin. Suomessa kampanjoidaan häkkikanaloiden lopettamisen puolesta, mikä on hyvä askel kohti parempia oloja. Tällä hetkellä Suomen kanaloista 60 % on häkkikanaloita. Lattiakanalat eivät kuitenkaan ole kovin paljoa häkkeitä parempia, sillä kanat joutuvat silti elämään hyvin ahtaasti. Häkkikanaloiden lopettaminen ei myöskään poistaisi sitä kovaa munimistahtia, mikä kanoilta vaaditaan. Luonnollisissa olosuhteissa kana eläisi yli seitsemän vuotta, mutta tehotuotannossa ne teurastetaan jo puolentoista vuoden ikäisinä tuottavuuden laskiessa. Munijakanat eivät enää kelpaa ihmisten ruoaksi, sillä ne ovat niin huonokuntoisia. (Oikeutta Eläimille 2022.)

Visuaalisesti katsoen halusin esittää kanat jopa hieman lastenkirjamaiseen ”söpöön” tyyliin, joka on vahvasti kontrastissa todellisuuden kanssa. Moni ei suos-

tukaan näkemään eläintuotannon ongelmia, vaan sulkee niiltä silmänsä. Varsinkin taiteilija Dahlov Ipcarin kanat (ks. kuva 10 oikea alakulma) puhuttelevat minua visuaalisesti, ja ne inspiroivat minua.

Kuva 10 Moodboard eläinten oikeuksia käsittelevään printtiin.

Toinen kuosi käsittelee sukupuolten moninaisuutta ja transihmisten oikeuksia. Inspiroidun punk-bändipaitojen visuaalisesta ilmeestä, ja hain siitä inspiraatiota moodboardiin. Suomessa transihmisten oikeudet ovat vielä tänäkin päivänä jäljessä ja rikkovat ihmisten itsemääräämisoikeutta. Uusi translaki tuo joitain helpotuksia, ja esimerkiksi lisääntymiskyvyttömyys poistetaan vaatimuksena transhoidoille. Myöskään juridisen sukupuolimerkinnän korjaamiseen ei enää tulevaisuudessa tarvita diagnoosia sukupuoliristiriidasta. Juridisen sukupuolimerkinnän muuttamisen ikäraja on kuitenkin yhä 18 vuotta, vaikka lakiesityksessä se haluttiin mahdollistaa myös nuorille. (Seta 2022.)

Haluan printtini myös käsittelevän sukupuolibinäärin ahtautta ja sitä, miten ahtaat sukupuoliroolit eivät palvele ketään. Ihmisillä on kaikilla oma henkilökohtai-

nen kokemus itsestään. Länsimaisen yhteiskunnan odotukset sukupuolten mukaisesta käyttäytymisestä tai pukeutumisesta eivät ole totta. Ihmisillä pitää olla vapaus määritellä itse oma identiteettinsä. Transfobiasta kärsivät kaikki, jotka eivät sovi ahtaisiin muotteihin. Haluan ammentaa inspiraatiota punkkareiden kapinahengestä myös tähän kuosiin.

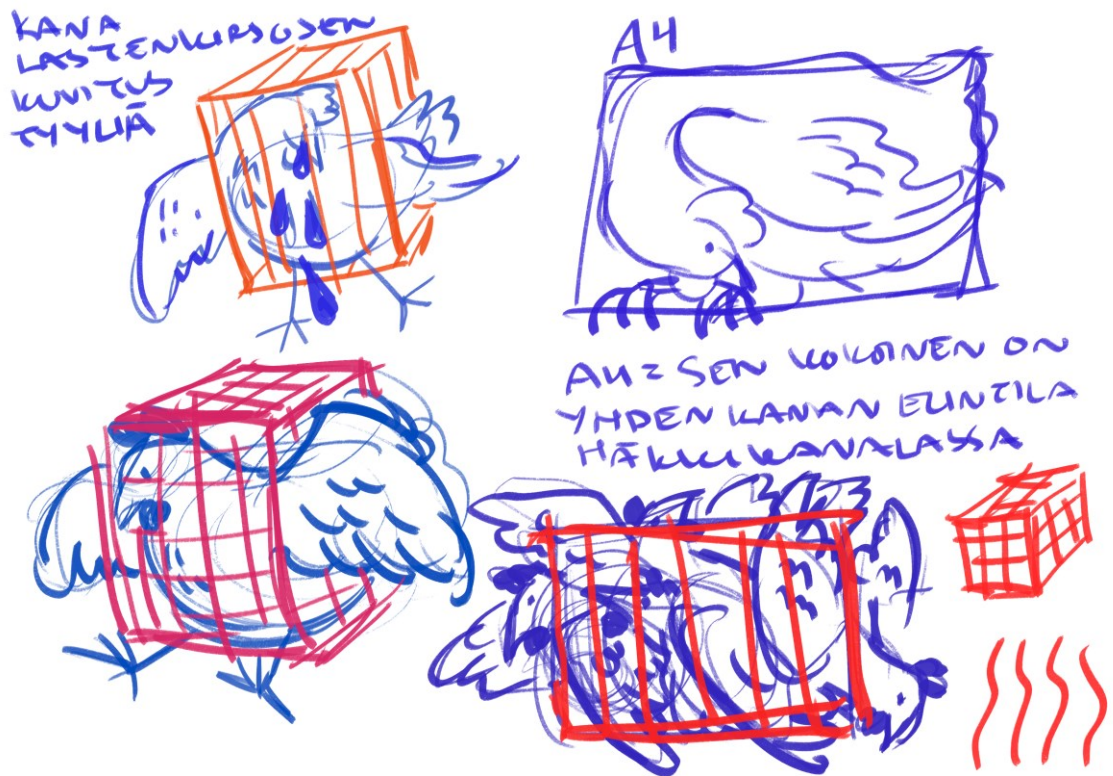
Kuva 11 Moodboard punkhenkiseen transihmisten oikeuksia käsittelevään printtiin.

Alun perin oli tarkoitus keksiä kolmaskin kuositeema. Inspiroiduin punk ja sukupuoliteemasta kuitenkin niin paljon, että tein kaksi kuosia samasta aiheesta. Binary-printti syntyi ensin, mutta siitä puuttui tietyntyyppinen punkhenkisyys ja halusin toisen kuosin vahvemmin henkivän punkkia. Toiseen printtiin kehitelinkin oman fiktionaalisen punkbändin, joka koostuu transihmisistä.

4.5 Kuosien ideointi ja luonnostelu

Aloitin suunnitteluprosessin Häkkikana-printistä, sillä minulla oli alusta asti aika selkeä visio siitä millainen lopullinen kuosi olisi. Halusin printin olevan minimalistinen, joten päätin toteuttaa sen Illustrator-ohjelmassa. Illustratorilla kuvasta

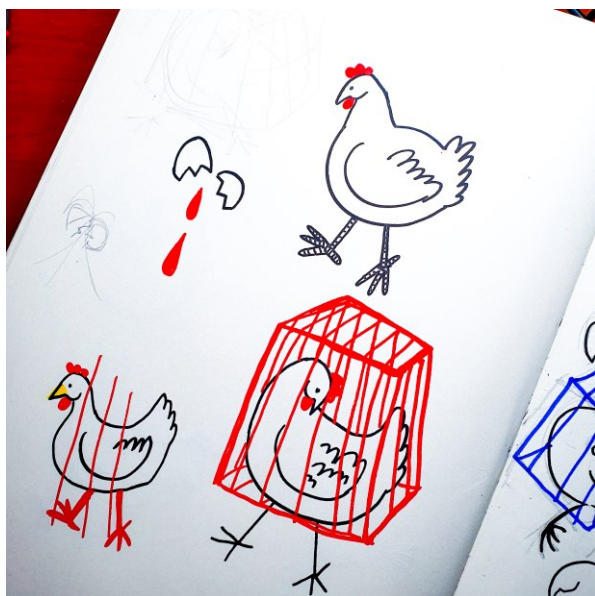
tulee täysin vektoroitu, joten skaalauskin onnistuu helposti. Pohdin paljon asetelua ja tein monia eri luonnoksia kanan eri asennoista.

Kuva 12 Häkkikana luonnoksia (Elli Rahkonen 2022)

Luonnostelin kanoja niin Photoshopissa kuin paperille. Jossain vaiheessa luonnostelua aloin sisällyttämään myös munan kokonaisuuteen. Halusin printin olevan niin selkeä, että sen ymmärtämiseen ei tarvittaisi sanoja. Yhtenä ideana oli piirtää kana A4 kokoiselle arkille, jotta korostuisi niiden ahtaat elinolot. Jos jatko työstäisin printtiä, lisäisin selkäpuolelle jotain tähän A4 ideaan liittyvää. Aikarajoitteiden takia päädyin keskittymään vain häkkisommitelmaan ja sen hiomiseen.

Tämän printin työstämisessä oli myös paljon opeteltavaa, sillä en ole kovin hyvä käyttämään Illustratoria ja olen jopa vältellyt sitä. Koin vektoroimisen hankalana ja pohdin, saisiko vektoroidusta työstä tarpeeksi elävän näköistä. Katsoin YouTubesta ohjeita Illustratorin käyttöön ja varsinkin tekstuurien lisäämiseen. Latausin ilmaisen pensselisetin ohjelmaan, ja niiden avulla sain haluamaani kynänjäl-

Kuva 13 Luonnoksia (Elli Rahkonen 2022)

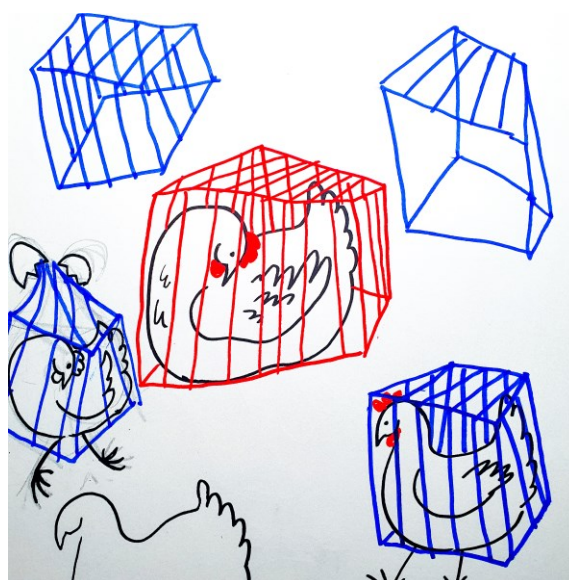
keä. Opettelin lisäämään tekstuureita ja erilaisia efektejä Illustratorissa. Tuhlasin liikaa aikaa loppuvaiheessa, kun aloin hienosäätämään pieniä yksityiskohtia. Niitä ei kukaan olisi huomannut.

Lopullisen printin komposition ideana on, että rikkoutuvasta munasta valuu verinen häkki johon kana jää loukkuun. Tätä tekstiä kirjoittaessa mieleeni tulee idea, miten printistä saisi jatkuvan kuosin vain pinoamalla printin päällekkäin, jolloin kana munisi uuden häkin. Sanomana se on surullinen.

Kana munii munia, joita ihmiset haluavat ja siksi ne joutuvat vankeuteen kärsimään. Jos printistä poistaa munan häkkikin poistuu. Se ei kuitenkaan tarkoita vapautta, sillä kun kana lopettaa munimisen se tapetaan. Jäljelle jää vain veri.

Kanalla ei ole pakokeinoja olosuhteistaan tai häkistään. Sama tilanne on muillakin tuotantoeläimillä. Jos aikaa olisi ollut enemmän, olisin voinut tehdä lisää eläinten oikeuksiin liittyviä printtejä.

Halusin pitää väriskaalan rajattuna, ja lopullisessa kuosissa on käytetty vain

Kuva 14 Luonnoksia (Elli Rahkonen 2022)

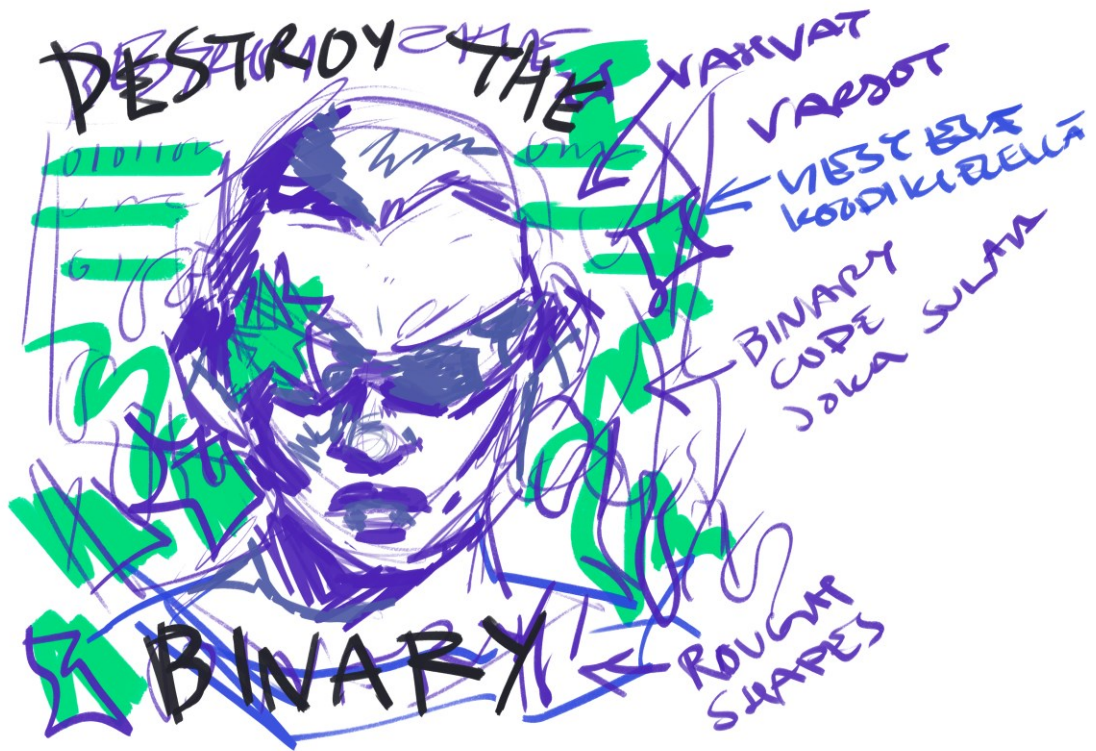
viittä eri väriä. Mietin paljon, miten värit toimisivat kankaalla ja suunnittelin sen silkkipainotekniikkaa ajatellen.

Binary-printin halusin toteuttaa Photoshopissa. Halusin siihen paljon tekstuuria ja erilaisia efektejä. Suurimpana inspiraationa toimi vintage t-paidat ja niiden varjostustekniikat. Ennen työstämisen aloittamista idea ei ollut vielä kovin selkeä. Varmaa oli vain se, että halusin kuosin sisältävän jonkun hahmon.

Kuva 15 Punk-printtien luonnoksia (Elli Rahkonen 2022)

Sain idean binäärikoodin hyödyntämiseen yksinkertaisesti sen nimestä. Binäärikoodi koostuu vain ykkösistä ja nolista, eli se käyttää vain kahta symbolia. (Encyclopaedia Britannica 2022) Internetissä on useita sivustoja, jossa voi luoda tekstistä binäärikoodia. Binary-printin hahmon aurinkolaseissa lukee binäärikoodilla "trans rights". Hahmon taustalla on binäärikoodilla piilotettu muita sloganeita kuten "Support trans youth". Osa koodista jää kuitenkin hahmon taakse, joten en käyttänyt kovinkaan paljoa aikaa niiden miettimiseen. Printti perustuu siis sanaleikille.

Kuva 16 Luonnos (Elli Rahkonen 2022)

Lähdin pohtimaan printin visuaalista ilmettä, joka kehittyi matkan varrella. Lopullisen printin tyyli ja värimaailma henkii 1980-lukua. Alun perin halusin välttää tekstin käyttämistä printeissä. Binary-printissä viestit ovat koodina, niin vasta-

Kuva 17 Varjo luonnos luonnoskirjasta (Elli Rahkonen 2022)

painona Gender-printissä sanoma on hyvin selkeästi tavattuna.

Koen Binary-printin olevan välimuoto tässä opinnäytetyössä esitellyille printeille. Vaikka Häkkikana-printti on tyyllillisesti eri maata kuin muut printit, näkyy siinä siirtymä minimalistisesta kanasta rosoisempaan punkkiin. Tämä kuvastaa hyvin myös prosessiani, joka on ollut omanlaisensa matka.

Aikataulullisesti on tehnyt hyvin tiukkaa, ja kuosit syntyivätkin parissa päivässä hyvin intensiivisellä työskentelyllä.

Tätä työskentelytapaa en voi suositella kenellekkään, mutta onneksi sain printit valmiiksi ajallaan. Suuri osa suunnitteluprosessia oli kuitenkin jo tapahtunut pääni sisällä ja siksi onnistuin toteuttamaan visioni nopeaan tahtiin.

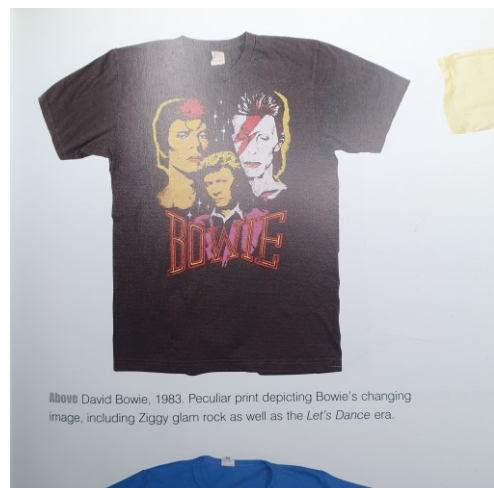
4.6 Kuosien työstäminen

Kolmanteen printtiin ei ole varsinaisia luonnoksia, sillä se syntyi Binary-printin pohjalta. Prosessi ja printin työstäminen eroaa muista, sillä se syntyi hyvin luonnollisesti. Binaryn valmistuessa pohdin, viestiikö se tarpeeksi punkhenkeä. Olin lähtenyt tavoittelemaan nimenomaan sitä tunnelmaa mikä vintage-printeissä on, joten päätin lähteä tutkimaan mitkä elementit tekisivät printistä autenttisemman oloisen.

Jatkoin hahmoteemalla, ja halusin printin näyttävän bändipaidalta. Yhdistelin eri elementtejä mitä löysin Vintage t-shirts (Kidner & Knee 2006) kirjasta. Päädyin keksimään jopa nimen ja logon tälle kuvitteelliselle punkbändille. Pallottelin eri ideoita paidan tekstistä, kunnes keksin bändin nimen olevan More Than Two. Se sisällyttää hyvin ajatuksen siitä, että sukupuolikokemus ei ole kaksijakoinen. Se on myös visuaalinen vitsi, sillä bändin ”jäseniä” on kolme. Eli heitä on enemmän kuin kaksi. Haluan printilläni sanoa, että jokaisen ihmisen oma identiteetti on arvokas ja kaunis asia.

Kuva 18 Inspiraatio bändilogolle (Kidner & Knee 2006)

Kuva 19 David Bowie-paita, joka inspiroi Gender-printtiä (Kidner & Knee 2006)

Tein bändin logon Illustratorissa, ja loput Photoshopilla. Esityskuvat tein Adoben ilmaiseen kuvapankkipohjaan. Kuosien työstäminen tuntui palkinnolta, sillä olin säästänyt printtien piirtämisen lähes viimeiseksi opinnäytetyöni vaiheeksi. Työni kirjallinen osuus on ollut haastavin osio koko opinnäytetyöprosessissa, ja oli mukavaa päästää luova prosessi kunnolla käyntiin.

Koska opinnäytetyölläni tai printeilläni ei ollut suoraa hankkeistajaa, olivat käteni vapaat tekemään täysin omat valintani printtejä koskien. Koen tämän positiivisena asiana, sillä pystyin valitsemaan aiheet, jotka oikeasti inspiroivat minua. Pääsin myös esittelemään valmiita printtejä Pure Wastelle, ja sain hyvää palautetta, josta kerron opinnäytetyön luvussa 5.2.

Kaikkien kuosien työstämisen koin yllättävän suoraviivaisena, ja koen sen johtuvan hyvästä taustatyöstä. Olin perehtynyt hyvin siihen, millaisia visuaalisia elementtejä haluan käyttää printteissä ja millaista tyyliä lähdin tavoittelemaan. Se selkeytti omaa työskentelyäni, sillä liian laaja vaihtoehtojen määrä vain vaikeuttaa prosessia.

Kuva 20 Fiktionaalisen punkbändini logo (Elli Rahkonen 2022)

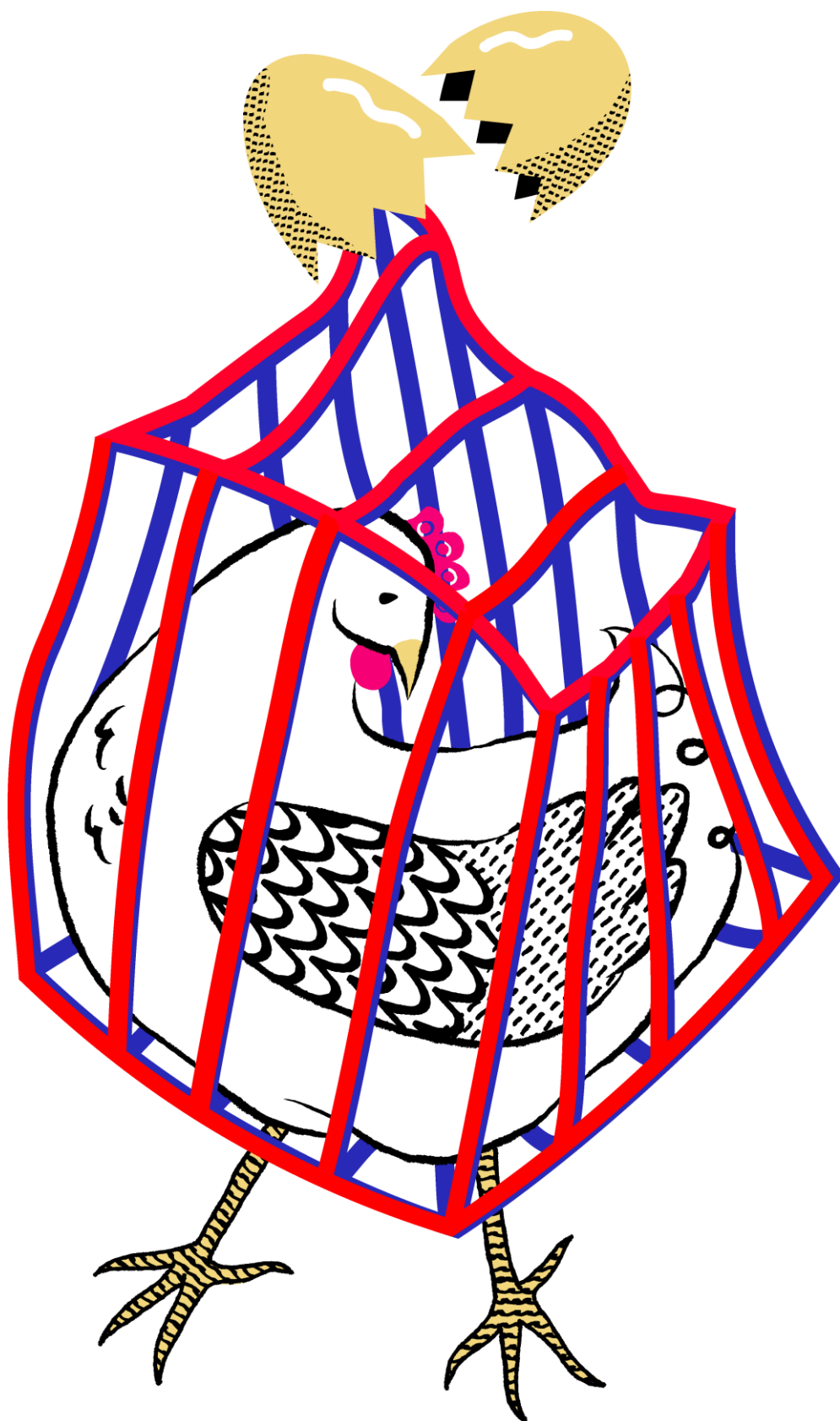
Oman työskentelyni helpottamiseksi päätin myös, että käyttäisin rajattuja väripaletteja. Itse väripaletit syntyivätkin aika intuitiivisesti. Prosessin loppuvaiheen kiireisyyden takia en ottanut myöskään vaihekuvia printtien muodostumisesta, mikä jälkikäteen pohdittuna olisi voinut olla hyvä lisä tähän prosessikuvaukseen. Työstän asioita hyvinkin pitkälle pääni sisällä ja usein itse työstämisen vaihe on vain sen idean siirtäminen aivoista paperille.

5 Valmiit printit

5.1 Esityskuvat

Kuva 21 Valmiin Häkkikana-printin mockupit (Elli Rahkonen 2022)

Kuva 22 Valmis Häkkikana-printti (Elli Rahkonen 2022)

Kuva 23 Valmiin Binary-printin mockupit (Elli Rahkonen 2022)

Kuva 24 Valmis Binary-printti (Elli Rahkonen 2022)

Kuva 25 Valmiin Gender-printin mockupit (Elli Rahkonen 2022)

5.2 Printtien esittely yritykselle

Kävin 23.11.2022 esittelemässä valmiita printtejä Pure Wastelle ja sain Krista Korkiakoskelta muutaman kommentin. Korkiakoski (23.11.2022) kehui printtien olevan visuaalisesti kiehtovia ja onnistuneesti sommiteltuja. Hän myös sanoi printtien sanoman välittyvän niistä hyvin ja niiden olevan taidokkaasti toteutettuja. Suunnitteluprosessini oli hyvin vapaamuotoinen eikä minun tarvinnut muurehtia kaupallisuutta. Oli siis kiinnostava kuulla yrityksen näkökulmaa siihen, mikä myy. Korkiakoski mainitsikin, että esimerkiksi Häkkikana-printti voisi toimia Pure Wastella, jos se olisi toteutettu yhteistyönä esimerkiksi jonkun eläinoikeusjärjestön kanssa. Printtiin voisi liittää tarinallisuutta lisäämällä selkäpuolelle infoa häkkikanaloiden olosuhteista.

Hyvänä lisänä Korkiakoski toi esiin myös eri väri variaatioiden lisäämisen esityskuviin, ja sanoi mieltävänsä punkin ja bändipaidat mustiksi. Tämä oli hyvä havainto, sillä inspiraatiokuvani olivat lähes kaikki valkoisia paitoja, joten oli hyvä pohtia myös muita vaihtoehtoja. Korkiakoski mainitsi punk-printtien nousevan paremmin esiin mustalla taustalla, joten päädyin tekemään havainnekuvat myös mustina versioina. Suunnitellessani printtejä pyrin pitämään mielessä myös niiden värimäärän, ja Korkiakoski mainitsikin printtien olevan edullisempia mitä vähemmän värejä niissä on käytetty. Tuotannollisesta näkökulmasta printit olisivat siis toimivia. Häkkikana-printti on printeistä värikkäin kuudella värillään, mutta siitäkin saisi vähennettyä värejä tarvittaessa.

Puhuimme myös siitä, missä näkisin näitä printtejä myytävän. Olin pohtinut sitä jo hiukan, ja sanoinkin näkeväni niiden toimivan hyväntekeväisyys tarkoituksessa. Punk-printit voisivat toimia jonkun queer järjestön tukemiseen. Minua kiinnostaisikin tulevaisuudessa tehdä lisää tämäntyyppisiä töitä.

Oli todella mukavaa, miten Korkiakoski avuliaasti vastasi kyselyihini ja antoi hyvää palautetta, sekä tärkeää yrityksen näkökulmaa tähän opinnäytetyöhön.

6 Yhteenveto ja oma arviointi

Kun aloitin tämän opinnäytetyön tekemisen, eivät tavoitteeni olleet korkealla. Koronapandemia viivästytti opintojani ja olin ollut liian uupunut tekemään opinnäytetyötä keväällä. Tämä syksyn opinnäytetyöprosessi erosi kuitenkin aiemmasta, sillä suoritin samalla toista työharjoittelua. Harjoittelupaikka antoi minulle lisää motivaatiota ja inspiraatiota saattaa opintoni loppuun. Tavoitteenani oli saada valmiiksi t-paitoihin sopivia printtejä, ja aikataulullisesti niiden työstäminen sijoittui opinnäytetyön palautusviikolle. Minulla oli siis todella kiire, ja viimeiset päivät ennen opinnäytetyön palauttamista kirjoitin yötä päivää.

Koen kuitenkin printtien olevan onnistuneita ja viestivän sitä mitä olin lähtenyt hakemaan. Uppouduin t-paitojen historiaan ja printteihin ja jouduin jopa rajoittamaan teoriaosuutta, sillä meinasin poiketa sivuraiteille. Huomasin prosessin edetessä innostukseni lisääntyvän ja varsinkin printtien aiheet olivat niin mielenkiintoisia, että olisin voinut rajoittaa opinnäytetyön koskemaan esimerkiksi vain kanoja tai tuotantoeläimiä ja silti saada tarpeeksi tekstiä kasaan. Halusin kuitenkin tuoda työssäni esille eri puoliani, sekä vahvuuksiani suunnittelijana. Minusta on hauskaa miten eri maailmoista lopulliset printit ovat. Keksin myös miljoona tapaa laajentaa printit kokonaiseksi mallistoksi. Tulkitsen sen merkkinä siitä, että valitsin tarpeeksi mielekkäät aiheet.

Tärkeäksi osaksi opinnäytetyötä muodostui myös kommunikointini Pure Wasten kanssa. Sain heiltä hyvin ystävällisen vastaanoton, ja kävimme kiinnostavia keskusteluja. Koen tärkeäksi kuunnella erilaisia näkökulmia, ja varsinkin kokeneiden ammattilaisten mielipiteet auttoivat minua työssäni eteenpäin. Olen hyvin kiitollinen kaikille matkan varrella minua neuvoneille ihmisille. On myös ollut hienoa miten mukavia ja kannustavia kaikki opinnäytetyön sisältöön vaikuttaneet ihmiset ovat olleet minulle.

Merkittävin asia tässä opinnäytetyössä on se, että oikeasti sain sen valmiiksi ajallaan. Tätä prosessia voisi kuvailla kaoottiseksi. Olen todella ylpeä itsestäni,

että oikeasti sain tämän työn toteutettua ja ylitin omat odotukseni, mikä ei ole itsestäänselvyys. Olen usein liian kriittinen itseäni kohtaan, joten tässä arviossa pyrin vain taputtamaan itseäni olalle. Minä todella tein parhaani, ja koen itsevarmuuteni kohonneen prosessin myötä.

Parantamisen varaa olisi ollut aikataulutuksessa. Aika meinasi loppua kesken. Olen tyytyväinen lopputulokseen, sillä suunnitteluratkaisuiden takana on niin paljon pohdintaa ja taustatyötä alla. Ideaalitulanteessa printtejä olisi enemmän, mutta koen näidenkin jo kertovan osaamisestani tarpeeksi.

Lähteet

Eskola, P. 2019. Katoavatko sukupuolet muodista? Artikkelin Fashion Finland. <https://fafi.fi/ilmiot/katoavatko-sukupuolet-muodista-unisex/> (luettu 11/2022)

Vonlanthen, C. 2021. Artikkelin Bowie. We Should Deconstruct Fashion: The Failings Of Unisex Clothing. <https://www.bowiecreators.com/article/we-should-deconstruct-fashion-the-failings-of-unisex-clothing> (luettu 11/2022)

Onali, A. 2021. Totuus t-paidastasi. Helsingin Sanomat 30.12.2021 <https://www.hs.fi/talous/art-2000008445646.html> (luettu 11/2022)

Harriman, A. 2020. The Origins Of The McLaren/Westwood Cowboys shirt. Artikkelin Lethal Amounts. <https://www.lethalamounts.com/magazine-index/2020/4/3/the-origins-of-the-mclarenwestwood-cowboys-shirt> (luettu 11/2022)

Keith Haring foundationin verkkosivuilta luettu Haringin Bio <https://www.haring.com/!/about-haring/bio> (luettu 11/2022)

Keith Haring foundationin digitoimat versiot Haringin päiväkirjoista <https://keithharing.tumblr.com/page/40> (luettu 11/2022)

Lv, L, Huiguang, Z & Bourgault, R. 2006. The T-shirt, A Collection of Over 500 Designs. USA. Rockport Publishers Inc.

Nicholson, H. 2019. Top 10 facts about fairtrade cotton. Artikkelin Fairtrade.org. <https://www.fairtrade.org.uk/media-centre/blog/top-10-facts-about-fairtrade-cotton/> (luettu 11/2022)

Oikeutta Eläimille ry 2022. Kanat häkeissä ja luonnossa. <https://oikeutta-elaimille.fi/tuotantoelaimet/kanat-hakeissa-ja-luonnossa> (luettu 11/2022)

Seta ry 2022. Translaki. https://seta.fi/ihmisoikeudet/tasa-arvo-ja-yhdenvertaisuus/translaki/?gclid=Cj0KCQiAyMKbBhD1ARIsANs7rEFi6KAIiYcREqJ-BOa1YIrlLu659AZH10-UY90UV2xE_7UJy0BQNh5UsaAvwAEALw_wcB (luettu 11/2022)

Britannica, The Editors of Encyclopaedia. "binary code". *Encyclopedia Britannica*, 28.9.2022, <https://www.britannica.com/technology/binary-code>. (luettu 11/2022)

Haastattelut

Korkiakoski, Krista. Pure Wasten suunnitteluvastaava & Säarelä, Meri Pure Wasten hankintavastaava. Pure Waste. Haastattelu: 19.10.2022.

Korkiakoski, Krista. Pure Wasten suunnitteluvastaava. Pure Waste. Haastattelu ja kommentit: 23.11.2022.

Kuvalähteet

Kuva 1. Viitekehys, Elli Rahkonen,2022.

Kuva 2. Kuvituskuva, Elli Rahkonen,2022.

Kuva 3. Pure Wasten toimistolta kuvaaja: Elli Rahkonen, 2022.

Kuva 4. Kuva Pure Wasten toimistolta, Elli Rahkonen,2022.

Kuva 5. Omar Escalanten Päästöt-paita, Pure Wasten verkkokauppa, 2022. <https://www.purewaste.com/fi/paastot-loose-fit-t-paita?childSku=TSOEMI38-XXL> (luettu 11/2022)

Kuva 6. His & Hers asuja vuodelta1973. ClickAmericana.com artikkelista. <https://clickamericana.com/topics/beauty-fashion/vintage-clothing/matching-unisex-clothing-70s> (luettu 11/2022)

Kuva 7. Marlon Brando Viettelysten vaunu elokuvassa, 1951 Valokuva: John Kobal Foundation/Getty Images (luettu 11/2022).

Kuva 8. Vivienne Westwoodin nykypäivän versio Cowboys-paidasta. Westwoodin verkkokauppa 2022. <https://www.viviennewestwood.com/en/clothing/t-shirts/classic-t-shirt-cowboys-black-white-black-CLA201AW550060.html> (luettu 11/2022)

Kuva 9. Act Up t-paita by Keith Haring, 1985–1989, Digital Public Library of America <https://dp.la/item/482c9d4eccd851d25e593e10199d04e2>. (luettu 11/2022)

Kuva 10. Moodboard 1 "Häkkikana"

Oikeutta Eläimille ry, Kanat häkeissä ja luonnossa, 2022. <https://oikeutta-elaimille.fi/tuotantoelaimet/kanat-hakeissa-ja-luonnossa> (luettu 11/2022)

Kuvitus kirjasta The Cat At Night, Dahlov Ipcar, 1969.

Lähikuva kanan höyhenistä ja verkkoaidasta Pixabay

Kuva 11. Moodboard 2 "Punk"

Kuva Pretty in Punk mallistosta, Mateo Velasquez <https://www.mateovelasquez.com/pretty-in-punk-lookbook/dqe68k91koc0gomq647ohbkgwa4zqw> (luettu 11/2022)

Vintage the Clash t-paita, Vintage t-shirt museum <http://vintage-t-shirt-museum.blogspot.com/2015/05/vintage-clash-t-shirt.html> (luettu 11/2022)

Vintage The Damned t-paita, Vintage t-shirt museum <http://vintage-t-shirt-museum.blogspot.com/2015/07/old-vintage-damned-t-shirt-size-s-punk.html>

Marsha P. Johnson, kuvaaja Diana Davies, 1968–1975, <https://digitalcollections.nypl.org/items/510d47e3-5fa8-a3d9-e040-e00a18064a99> (luettu 11/2022)

Resist! Keith Haring, 1988. <https://foundationblog.haring.com/topics/hiv> (luettu 11/2022)

Kuva 12. Häkkikana luonnoksia, Elli Rahkonen, 2022.

Kuva 13. Luonnoksia, Elli Rahkonen, 2022.

Kuva 14. Luonnoksia, Elli Rahkonen, 2022.

Kuva 15. Punk-printtien luonnoksia, Elli Rahkonen,2022.

Kuva 16. Luonnos, Elli Rahkonen,2022.

Kuva 17. Luonnos, Elli Rahkonen,2022.

Kuva 18. David Bowie, Glass Spider European tour shirt, 1987. Kidner,L & Knee,S, 2006, Vintage T-shirts, 208.

Kuva 19. David Bowie-paita, 1983, Kidner,L & Knee,S, 2006, Vintage T-shirts, 207.

Kuva 20. Logo, Elli Rahkonen, 2022.

Kuva 21. Häkkikana-printin esityskuva, Elli Rahkonen, 2022.

Kuva 22. Valmis Häkkikana-printti, Elli Rahkonen, 2022.

Kuva 23. Valmiin Binary-printin esityskuva, Elli Rahkonen, 2022.

Kuva 24. Valmis Binary-printti, Elli Rahkonen,2022.

Kuva 25. Valmiin Gender-printin esityskuva, Elli Rahkonen,2022.

Kuva 26. Valmis Gender-printti, Elli Rahkonen, 2022.

Liite 1

Pure Wastelle esitetyt haastattelukysymykset 19.10.2022 Helsingissä.

Kuka olet? Mikä on koulutuksesi ja työnimikkeesi ja kuinka kauan olet ollut yrityksen palveluksessa?

Mikä on kohderyhmänne ryhmänne ja sen ikä ja arvot?

Käytättekö freelance suunnittelijoita ja ostatteko printtejä messuilta?

Minkä tyyppisiä printtejä teillä on valikoimissa?

Mitä tekniikkaa käytätte paitojenne painamiseen?

Mitä painovärejä käytätte printeissänne?

Kuinka paljon teillä painetaan Intiassa ja kuinka paljon Suomessa?

Mitkä kuosiaiheet puhuttelevat teitä, asiakkaitanne ja jälleenmyyjiä?

Mihin käyttötarkoitukseen teillä tuodaan printtejä paitoihin? Mitä haluatte sanoa printeillä?

Kuinka tärkeä osa printit ovat yritykselle?

Ovatko kaikki printit unisex? Miksi päädyitte tähän ratkaisuun?

Mikä teidät sai suuntautumaan enemmän naisiin?

Onko teillä erikseen naisille mitoitettuja vaatteita?

Mikä tekee tuotteistanne unisexin?

Missä paitanne painetaan?

Onko teillä myös brodeerauksia?

Otatteko huomioon printtiprosessissa ekologiset näkökulmat?

Miten, ja mitä ne ovat?

Tuleeko itse t-paidoista reklamaatioita?